

J O N A T H A N S W I F T

Gullivers reizen

Vier reizen naar vreemde landen

1726

Biografie

Jonathan Swift (1667–1745)

Jonathan Swift werd geboren op 30 november 1667 in Dublin, als kind van Engelse ouders. Hij studeerde aan Trinity College in Dublin, vertrok naar Engeland, werkte als secretaris van de diplomaat en schrijver William Temple en raakte bevriend met de leidende intellectuelen van zijn tijd — Alexander Pope, John Gay, John Arbuthnot. Hij keerde terug naar Ierland als deken van de Saint Patrick's Cathedral in Dublin, waar hij de rest van zijn leven zou wonen, scherp en geïsoleerd.

Gullivers reizen verscheen in 1726, anoniem, onder de titel *Travels into Several Remote Nations of the World*. Het werd onmiddellijk een bestseller — en onmiddellijk ook als satire gelezen, al stelden de meeste uitgevers voor om de gevaarlijkste passages af te zwakken. Swift weigerde aanvankelijk, maar de eerste druk bevatte al censurerende ingrepen zonder zijn toestemming. De definitieve tekst, die hij zelf autoriseerde, verscheen pas in 1735.

Swift stierf op 19 oktober 1745 in Dublin, zesenzeventig jaar oud, na jaren van geestelijke achteruitgang die zijn biografen als demantie of de ziekte van Ménière hebben beschreven. Hij liet zijn vermogen na aan een gesticht voor geesteszieken — een geste die hij zelf sarcastisch had aangekondigd in zijn gedicht *Verses on the Death of Dr. Swift*. "Geen natie heeft ooit zulke satire verdiend," schreef hij over Ierland. Hij bedoelde de mensheid.

— *De redactie*

Voorwoord

Gullivers reizen is een avonturenroman, een reisverhaal, een politieke satire en een filosofisch traktaat — tegelijk. Het is ook een van de gevaarlijkste boeken ooit geschreven, omdat het zijn aanval zo volledig weet te verbergen achter het masker van onschuld. Een zeeman bezoekt vreemde landen. Wat zou er gevaarlijk aan kunnen zijn?

Het antwoord is in elk deel anders. In Lilliput, het land van de dwergjes, beschrijft Swift de Britse politiek in miniatuur — de partijstrijd over hoe men een ei moet openbreken (van de stompe of van de spitse kant), de rivaliteit met het buurland Blefuscu. In Brobdingnag, het land van de reuzen, draait de lens om: Gulliver is nu zelf het dwergje, en de koningin bekijkt hem met hetzelfde mengsel van nieuwsgierigheid en meewarigheid waarmee hij de Lilliputters bekeek.

Het derde deel — de vliegende stad Laputa, de academie van projectmakers in Balnibarbi — is de felste. Swift beschrijft wetenschappers die bruggen bouwen van zacht materiaal, akkers bewerken van de verkeerde kant, en trachten zonschijn te bottelen. Het is een directe aanval op de Royal Society en het naïeve optimisme van de Verlichting. En het vierde deel, het land van de Houyhnhnms — verstandige paarden die worden vergezeld door de Yahoos, redeloze mensenachtige wezens — stelt de vraag die Swift zijn hele leven had gesteld: zijn mensen eigenlijk redelijke dieren, of dieren die zich voor redelijk houden?

— *De redactie*

Inhoudsopgave

EEN BRIEF VAN KAPITEIN GULLIVER AAN ZIJN NEEF SYMPSON.....	7
Een reis naar Lilliput.....	11
<i>Hoofdstuk 1</i>	11
<i>Hoofdstuk 2</i>	19
<i>Hoofdstuk 3</i>	26
<i>Hoofdstuk 4</i>	32
<i>Hoofdstuk 5</i>	36
<i>Hoofdstuk 6</i>	41
<i>Hoofdstuk 7</i>	49
<i>Hoofdstuk 8</i>	56
Een reis naar Brobdingnag.....	61
<i>Hoofdstuk 1</i>	61
<i>Hoofdstuk 2</i>	71
<i>Hoofdstuk 3</i>	76
<i>Hoofdstuk 4</i>	84
<i>Hoofdstuk 5</i>	88
<i>Hoofdstuk 6</i>	96
<i>Hoofdstuk 7</i>	103
<i>Hoofdstuk 8</i>	108
Een reis naar Laputa	118
<i>Hoofdstuk 1</i>	118
<i>Hoofdstuk 2</i>	122
<i>Hoofdstuk 3</i>	129
<i>Hoofdstuk 4</i>	135
<i>Hoofdstuk 5</i>	140
<i>Hoofdstuk 6</i>	147
<i>Hoofdstuk 7</i>	152

<i>Hoofdstuk 8</i>	156
<i>Hoofdstuk 9</i>	161
<i>Hoofdstuk 10</i>	164
<i>Hoofdstuk 11</i>	171
Een reis naar het land van de Houyhnhnms	174
<i>Hoofdstuk 1</i>	174
<i>Hoofdstuk 2</i>	180
<i>Hoofdstuk 3</i>	185
<i>Hoofdstuk 4</i>	190
<i>Hoofdstuk 5</i>	195
<i>Hoofdstuk 6</i>	201
<i>Hoofdstuk 7</i>	207
<i>Hoofdstuk 8</i>	214
<i>Hoofdstuk 9</i>	219
<i>Hoofdstuk 10</i>	224
<i>Hoofdstuk 11</i>	231
<i>Hoofdstuk 12</i>	238

Brief van kapitein Gulliver

aan zijn neef Sympson

EEN BRIEF VAN KAPITEIN GULLIVER AAN ZIJN NEEF SYMPSON

Geschreven in het jaar 1727

Ik hoop dat u bereid zult zijn om, zodra men u ernaar vraagt, openlijk te erkennen dat u mij met grote en herhaalde aandrang hebt overgehaald om een zeer los en onnauwkeurig verslag van mijn reizen te publiceren. U hebt mij aangeraden een jonge geleerde van een der universiteiten in de arm te nemen om de tekst te ordenen en de stijl te verbeteren, zoals mijn neef Dampier dat op mijn advies heeft gedaan in zijn boek over een reis om de wereld. Maar ik herinner mij niet dat ik u toestemming heb gegeven om ook maar iets weg te laten, laat staan om iets toe te voegen. Wat dat laatste betreft, verklaar ik hierbij alles van die aard te verwerpen, in het bijzonder een alinea over Hare Majesteit koningin Anna, van zeer vrome en roemrijke nagedachtenis -- al heb ik haar meer geëerd en bewonderd dan enig ander menselijk wezen. U, of degene die voor u heeft ingevoegd, had moeten bedenken dat het noch mijn wens was, noch gepast, om enig schepsel van ons soort te prijzen in aanwezigheid van mijn meester Houyhnhnm. Bovendien was de bewering volstrekt onwaar: ik bevond mij tijdens een deel van haar regering in Engeland en weet dat zij regeerde door een eerste minister, ja zelfs door twee achtereenvolgens, eerst lord Godolphin en daarna lord Oxford. Zo hebt u mij dingen in de mond gelegd die ik nooit heb gezegd.

Ook in het verslag over de academie van projectmakers en in verschillende passages van mijn gesprek met mijn meester Houyhnhnm hebt u ofwel belangrijke bijzonderheden weggelaten, ofwel ze zo afgezwakt of veranderd dat ik mijn eigen werk nauwelijks herken. Toen ik u hierover vroeger in een brief iets liet doorschemeren, antwoordde u dat u vreesde aanstoot te geven; dat mensen aan de macht de pers scherp in de gaten hielden en geneigd waren alles wat ook maar naar een toespeling zweemde niet alleen te duiden,

maar ook te straffen. Maar hoe zou iets wat ik zoveel jaren geleden uitsprak, op vijfduizend mijl afstand, onder een ander bewind, nu nog van toepassing kunnen zijn op de Yahoos die thans naar men zegt de kudde leiden -- zeker in een tijd waarin ik er niet aan dacht, noch vreesde, ongelukkig onder hen te moeten leven? Heb ik niet het meeste recht om te klagen wanneer ik zie hoe juist die Yahoos door Houyhnhnms in een voertuig worden vervoerd alsof zij de beesten waren en die anderen de redelijke schepsels? Juist om dat monsterlijke en verfoeilijke schouwspel te ontvluchten, trok ik mij hier terug.

Dit achtte ik nodig u te zeggen over uzelf en over het vertrouwen dat ik in u stelde. Verder klaag ik over mijn eigen grote gebrek aan oordeelsvermogen, omdat ik mij door uw smeekbeden en verkeerde redeneringen, en die van enkele anderen, tegen mijn eigen overtuiging in heb laten overhalen om mijn reizen te laten drukken. Denk toch terug aan hoe vaak ik u heb gevraagd om te bedenken, wanneer u het algemeen nut aanvoerde, dat de Yahoos een diersoort zijn die volstrekt niet vatbaar is voor verbetering door lessen of voorbeelden -- en zo is het ook gebleken. In plaats van een einde te zien komen aan alle misstanden en verdorvenheden, althans op dit kleine eiland, zoals ik mocht verwachten, merk ik na meer dan zes maanden dat mijn boek niet één enkel gevolg heeft opgeleverd dat overeenkomt met mijn bedoelingen. Ik heb u gevraagd mij per brief te laten weten wanneer partijchap en factievorming waren uitgeroeid; wanneer rechters geleerd en onkreukbaar waren; pleiters eerlijk en bescheiden, met enig gezond verstand; wanneer Smithfield brandde van stapels wetboeken; wanneer de opvoeding van de jonge adel geheel was veranderd; de artsen verbannen; de vrouwelijke Yahoos overvloedig in deugd, eer, waarheid en gezond verstand; hoven en ontvangsten van grote ministers grondig gezuiverd; geest, verdienste en kennis beloond; alle smaders van de pers in proza en poëzie veroordeeld om niets anders te eten dan hun eigen papier en hun dorst te lessen met hun eigen inkt. Op al die hervormingen, en duizend andere, rekende ik vast door uw aanmoediging, want ze volgden rechtstreeks uit de lessen die in mijn boek staan. Zeven maanden hadden ruimschoots voldoende moeten zijn om elke ondeugd en dwaasheid waaraan Yahoos onderhevig zijn te verbeteren, als hun aard ook maar enigszins tot deugd of wijsheid geneigd was geweest. Toch hebt u in geen van uw brieven aan mijn verwachting voldaan; integendeel, u laadt onze bode elke week vol met lastergeschriften, sleutels, schimpschriften, memoires en vervolgdelen, waarin ik word beschuldigd van het aanvallen van hoge staatslieden, van het verlagen van de menselijke natuur (zo durven ze

het nog steeds te noemen) en van het belasteren van het vrouwelijk geslacht. Bovendien blijken de schrijvers van die stapels het onderling oneens: sommigen ontkennen dat ik de auteur ben van mijn eigen reizen, anderen maken mij auteur van boeken waar ik niets mee te maken heb. Ook verneem ik dat uw drukker zo slordig is geweest de tijden en data van mijn verschillende reizen en terugkomsten door elkaar te halen, zonder het juiste jaar, de juiste maand of dag te noemen. Men zegt dat het oorspronkelijke handschrift sinds de verschijning van mijn boek geheel is vernietigd en dat ik geen afschrift meer bezit. Desondanks heb ik u enige verbeteringen doen toekomen, die u kunt opnemen mocht er ooit een tweede druk verschijnen -- al zal ik er niet op staan; ik laat dat over aan mijn oordeelkundige en welwillende lezers om het naar hun inzicht te regelen.

Ik hoor dat sommige zee-Yahoos mijn zeemans-taal bekritisieren omdat die op vele plaatsen niet juist zou zijn of niet meer gebruikt wordt. Daar kan ik niets aan doen. Tijdens mijn eerste reizen, toen ik jong was, leerde ik van de oudste zeelieden en sprak zoals zij spraken. Later bleek dat zee-Yahoos, net als land-Yahoos, geneigd zijn hun woorden telkens te vernieuwen -- de laatsten veranderen ze elk jaar -- zodat ik bij elke terugkeer naar mijn land hun oude tongval zo veranderd vond dat ik de nieuwe nauwelijks verstond. Wanneer nu een Yahoo uit nieuwsgierigheid uit Londen bij mij thuis komt, kunnen wij elkaar amper duidelijk maken wat wij denken. Als het oordeel van de Yahoos mij ook maar iets kon schelen, zou ik reden hebben tot klagen dat sommigen zo brutaal zijn mijn reisverhaal voor louter verzinsel uit mijn eigen brein te houden en zelfs hintten dat de Houyhnhnms en Yahoos even weinig bestaan als de inwoners van Utopia. Ik moet bekennen dat ik over de bewoners van Lilliput, Brobdingrag (zo behoort het woord geschreven te worden, en niet foutief Brobdingnag) en Laputa nog nooit een Yahoo zo vermetel heb horen twisten over hun bestaan of over de feiten die ik erover heb verteld; de waarheid treft elke lezer onmiddellijk met overtuiging. Is er dan minder waarschijnlijkheid in mijn relaas over de Houyhnhnms en Yahoos, terwijl van de laatsten duidelijk is dat er in dit land duizenden zijn die slechts van hun broeder-dieren in Houyhnhnm-land verschillen doordat zij een soort gebabbel gebruiken en geen naakte huid tonen? Ik schreef tot hun verbetering, niet tot hun goedkeuring. De gezamenlijke lof van het hele geslacht zou mij minder waard zijn dan het gehinnik van die twee ontaarde Houyhnhnms die ik in mijn stal houd; want aan hen, hoe ontaard ook, ontleen ik nog steeds enige verbetering in deugden zonder bijmenging van ondeugd.

Durven deze ellendige dieren te denken dat ik zo diep gezonken ben dat ik mijn waarachtigheid zou verdedigen? Al ben ik een Yahoo, het is in heel Houyhnhnm-land bekend dat ik door de lessen en het voorbeeld van mijn roemrijke meester in twee jaar tijd (met de grootste moeite, dat geef ik toe) die helse gewoonte van liegen, draaien, bedriegen en dubbelzinnig spreken heb kunnen afleren, een gewoonte die zo diep in de zielen van al mijn soortgenoten geworteld zit, vooral de Europeanen. Ik heb nog meer te klagen over deze ergerlijke zaak, maar ik wil noch mijzelf noch u verder lastigvallen. Ik moet eerlijk bekennen dat sinds mijn laatste terugkeer enige verdorvenheden van mijn Yahoo-aard weer in mij zijn opgekomen door omgang met enkelen van uw soort, met name die van mijn eigen familie, uit onvermijdelijke noodzaak; anders zou ik nooit zo'n dwaas plan hebben opgevat als het hervormen van het Yahoo-geslacht in dit koninkrijk. Maar met al zulke hersenschimmen ben ik voorgoed klaar.

2 april 1727

I

Een reis naar Lilliput

Gullivers reizen · Jonathan Swift

Hoofdstuk 1

De schrijver vertelt iets over zichzelf en zijn familie. Wat hem het eerst tot reizen bracht. Hij lijdt schipbreuk, zwemt voor zijn leven, bereikt veilig de kust van Lilliput, wordt gevangengenomen en landinwaarts gebracht. Mijn vader bezat een bescheiden landgoed in Nottinghamshire; ik was de derde van vijf zonen. Op mijn veertiende stuurde hij mij naar Emanuel College in Cambridge, waar ik drie jaar bleef en mij ernstig op mijn studie toeleigde. Maar de kosten van mijn onderhoud, hoe sober mijn toelage ook was, vielen te zwaar voor zijn smalle middelen. Daarom werd ik in de leer gedaan bij de heer James Bates, een vermaard chirurgijn in Londen, bij wie ik vier jaar bleef. Mijn vader zond mij nu en dan kleine bedragen; die besteedde ik aan lessen in navigatie en andere takken van de wiskunde die nuttig zijn voor wie verre reizen wil maken -- iets wat ik altijd verwachtte dat mij eens te beurt zou vallen. Toen ik bij de heer Bates wegging, keerde ik terug naar mijn vader. Met hulp van hem, mijn oom John en enkele andere verwanten bracht ik veertig pond bijeen, en kreeg ik de belofte van dertig pond per jaar om mij in Leiden te onderhouden. Daar studeerde ik twee jaar en zeven maanden geneeskunde, wetend dat die kennis op lange zeereizen van pas zou komen.

Kort na mijn terugkeer uit Leiden raadde mijn goede leermeester Bates mij aan als chirurgijn op de *Swallow*, onder kapitein Abraham Pannel; bij hem bleef ik drieënhalf

jaar en maakte ik een of twee reizen naar de Levant en andere streken. Toen ik terugkeerde, besloot ik mij in Londen te vestigen. De heer Bates moedigde mij daarin aan en bracht mij bij verschillende patiënten. Ik huurde een deel van een klein huis in de Old Jewry; en op advies om mijn toestand te veranderen, trouwde ik met juffrouw Mary Burton, tweede dochter van de heer Edmund Burton, kousenhandelaar in Newgate Street, die mij vierhonderd pond bruidsschat meebracht.

Maar twee jaar later stierf mijn goede meester Bates, en omdat ik weinig vrienden had, begon mijn praktijk terug te lopen; mijn geweten stond mij niet toe de slechte gewoonten van te veel collega's na te volgen. Na overleg met mijn vrouw en enkele bekenden besloot ik opnieuw ter zee te gaan. Ik diende als chirurgijn op twee schepen na elkaar en maakte zes jaar lang verschillende reizen naar Oosten West-Indië, waardoor ik enig kapitaal vergaarde. Mijn vrije uren bracht ik door met lezen van de beste schrijvers, oud en nieuw; ik had altijd een ruime voorraad boeken bij mij. Aan wal lette ik op de zeden en gewoonten van de mensen en leerde hun talen; daarin was ik zeer bedreven door mijn sterk geheugen. De laatste van die reizen viel niet gunstig uit. Ik raakte de zee moe en wilde thuis blijven bij vrouw en kinderen. Ik verhuisde van de Old Jewry naar Fetter Lane en vandaar naar Wapping, in de hoop onder de zeelieden werk te vinden; maar dat leverde niets op. Na drie jaar tevergeefs gewacht te hebben op beterschap, nam ik een voordelig aanbod aan van kapitein William Prichard, gezagvoerder van de Antelope, die naar de Zuidzee zou varen. Wij zeilden uit Bristol op 4 mei 1699, en de reis begon zeer voorspoedig. Om redenen die hier niet ter zake doen, zal ik de lezer niet vermoeien met de bijzonderheden van onze avonturen in die wateren. Het zij voldoende te melden dat wij, op weg van daar naar de Oost-Indië, door een hevige storm naar het noordwesten van Van Diemensland werden gedreven. Volgens waarneming bevonden wij ons op 30 graden en 2 minuten zuiderbreedte. Twaalf bemanningsleden waren gestorven door overmatige arbeid en slecht voedsel; de overigen verkeerden in zwakke toestand. Op 5 november, het begin van de zomer in die streken, was het weer zeer mistig; de matrozen zagen een rots op een halve kabellengte van het schip. De wind was zo sterk dat wij er recht op af werden gedreven en het schip onmiddellijk brak. Zes van ons, onder wie ik, lieten de sloep zakken, wisten los te komen van schip en rots en roeiden naar schatting drie mijl ver, tot wij geen kracht meer hadden; wij waren al uitgeput geraakt aan boord. Wij gaven ons over aan de golven; na een half uur sloeg een plotselinge

windvlaag uit het noorden de sloep om. Wat er van mijn makkers in de sloep geworden is, of van hen die op de rots ontkwamen dan wel aan boord bleven, weet ik niet; ik neem aan dat allen verdronken zijn. Zelf zwom ik zoals het lot het wilde, voortgedreven door wind en stroom. Vaak liet ik mijn benen zakken, maar ik voelde geen grond. Toen ik bijna bezweek en niet langer kon vechten, raakte ik met mijn voeten de bodem. Tegen die tijd was de storm sterk afgenomen. De helling was zo gering dat ik bijna een mijl liep voor ik de kust bereikte; het zal toen ongeveer acht uur 's avonds zijn geweest. Ik liep nog een half mijl landinwaarts, maar zag geen teken van huizen of mensen; althans, ik was te uitgeput om het op te merken. Ik was doodmoe; door de vermoeidheid, de hitte en de halve pint brandewijn die ik had gedronken toen ik het schip verliet, voelde ik een hevige slaap opkomen. Ik strekte mij uit op het gras, dat kort en zacht was, en sliep dieper dan ik ooit in mijn leven had gedaan -- naar ik schatte negen uur; want toen ik ontwaakte, brak juist de dag aan. Ik probeerde op te staan, maar kon mij niet bewegen. Ik lag op mijn rug en merkte dat armen en benen stevig aan de grond waren vastgebonden; zelfs mijn lange, dikke haar was op dezelfde wijze vastgezet. Over mijn lichaam liepen van oksels tot dijen talrijke dunne banden. Ik kon alleen omhoog kijken; de zon begon heet te worden en het licht deed pijn aan mijn ogen. Ik hoorde een verward geroezemoes om mij heen, maar in mijn houding zag ik niets dan de hemel. Spoedig voelde ik iets levends over mijn linkerbeen kruipen; het bewoog zachtjes over mijn borst tot bijna aan mijn kin. Toen ik mijn ogen zo ver mogelijk neerwaarts richtte, zag ik een menselijk wezen, niet hoger dan zes duim, met boog en pijl in de hand en een pijlkoker op de rug. Tegelijkertijd voelde ik minstens veertig anderen van hetzelfde soort volgen. Ik was buiten mij van verbazing en brulde zo luid dat zij allen verschrikt terugvluchtten; sommigen, zo hoorde ik later, raakten gewond door hun val toen zij van mijn zijden op de grond sprongen. Toch keerden zij spoedig terug; een van hen, die zo dichtbij kwam dat hij mijn gezicht goed kon zien, hief handen en ogen op in bewondering en riep met een scherpe maar duidelijke stem: Hekinah degul. De anderen herhaalden die woorden telkens, maar ik begreep er niets van. Al die tijd lag ik, zoals de lezer zich kan voorstellen, in grote onrust. Eindelijk lukte het mij, door te worstelen, de touwen te breken en de pinnen waaraan mijn linkerarm vastzat los te rukken. Door die arm naar mijn gezicht te brengen, ontdekte ik hoe zij mij hadden gebonden; met een hevige ruk, die mij veel pijn deed, slaagde ik erin de banden aan de linkerkant van mijn haar wat lossere te maken, zodat ik mijn hoofd ongeveer twee duim kon draaien. Maar de schepsels vluchtten opnieuw voor ik ze kon

grijpen. Er klonk een luide kreet in een hoge toon; daarna hoorde ik een van hen Tolgo phonac roepen. Meteen voelde ik meer dan honderd pijlen in mijn linkerhand neerkomen, die prikten als naalden; bovendien schoten zij een tweede salvo de lucht in, zoals wij in Europa bommen werpen; vele vielen, naar ik aanneem, op mijn lichaam (al voelde ik ze niet), sommige op mijn gezicht, dat ik dadelijk met mijn linkerhand bedekte. Toen die pijlenregen voorbij was, kreunde ik van smart en pijn; ik probeerde opnieuw los te komen, waarop zij een nog grotere salvo losten en sommigen met speren in mijn zij trachtten te steken; gelukkig droeg ik een buffleren wambuis die zij niet konden doorboren.

Ik achtte het verstandigst om stil te liggen en zo te blijven tot de nacht viel; met mijn linkerhand al los kon ik mij dan gemakkelijk bevrijden. Wat de inwoners betrof, ik geloofde dat ik zelfs het grootste leger dat zij tegen mij konden inzetten wel aankon, als zij allen even klein waren als degene die ik had gezien. Maar het lot besliste anders. Toen zij merkten dat ik mij rustig hield, schoten zij geen pijlen meer; uit het lawaai begreep ik dat hun aantal groeide. Ongeveer vier el van mij vandaan, tegenover mijn rechteroor, hoorde ik meer dan een uur lang geklop alsof er werd gewerkt. Toen ik mijn hoofd zo ver mogelijk die kant op draaide, zag ik een verhoging van ongeveer anderhalve voet boven de grond, groot genoeg voor vier inwoners, met twee of drie ladders ernaartoe. Van daar hield een van hen, die een voornaam persoon leek, een lange toespraak tot mij, waarvan ik geen woord verstond.

Ik moet hier vermelden dat de spreker, voor hij begon, drie keer Langro dehul san riep (woorden die mij later werden herhaald en uitgelegd); daarop kwamen onmiddellijk een vijftigtal inwoners die de banden aan de linkerkant van mijn hoofd doorsneden, zodat ik mijn hoofd naar rechts kon draaien en de spreker en zijn gebaren kon gadeslaan. Hij leek van middelbare leeftijd en langer dan de drie anderen die hem vergezelden; een van hen was een page die zijn sleep ophield en iets langer was dan mijn middelvinger; de twee anderen stonden aan weerszijden om hem te ondersteunen. Hij gedroeg zich als een volleerd redenaar; ik hoorde dreigementen, beloften, mededogen en vriendelijkheid afwisselen. Ik antwoordde met enkele woorden, zo onderdanig mogelijk, hief mijn linkerhand en beide ogen naar de zon op als om hem tot getuige te roepen. Ik had honger geleden sinds ik het schip verliet en kon de aandrang van mijn natuur niet bedwingen; misschien tegen alle fatsoen in bracht ik herhaaldelijk mijn vinger naar mijn mond om te

kennen te geven dat ik voedsel wenste. De hurgo (zo noemen zij een groot edelman, zoals ik later vernam) begreep mij volkomen. Hij daalde van het platform af en gelastte dat er ladders tegen mijn zijden werden geplaatst; meer dan honderd inwoners klommen omhoog en liepen naar mijn mond met manden vol vlees, door de koning bevolen en gezonden zodra men van mij hoorde. Ik zag vlees van verschillende dieren, maar kon het niet herkennen aan de smaak. Er waren schouders, poten en lendenen, gelijkend op die van schapenvlees, keurig bereid, maar kleiner dan leeuweriksvleugels. Ik at ze met twee of drie tegelijk, en nam drie broden tegelijk, zo groot als musketkogels. Zij vulden mij zo snel zij konden en toonden duizend tekenen van verwondering over mijn omvang en eetlust. Daarna gaf ik te kennen dat ik dorst had. Zij merkten aan mijn eten dat een kleine hoeveelheid niet genoeg zou zijn; met grote handigheid hesen zij een van hun grootste vaten omhoog, rolden het naar mijn hand en sloegen de bodem eruit. Ik dronk het in één teug leeg; het hield amper een halve pint en smaakte naar een lichte bourgogne, maar veel heerlijker. Zij brachten een tweede vat, dat ik op dezelfde wijze ledigde, en vroeg om meer; maar zij hadden niets meer. Na deze wonderen juichten zij van vreugde, dansten op mijn borst en riepen herhaaldelijk Hekinah degul. Zij beduidden mij de vaten weg te werpen, maar waarschuwden eerst de mensen beneden met luide stem Borach mevolah; toen zij de vaten door de lucht zagen vliegen, klonk er een algemene kreet van Hekinah degul.

Ik beken dat ik vaak in de verleiding kwam, terwijl zij over mijn lichaam heen en weer liepen, om de eersten die binnen bereik kwamen te grijpen -- veertig of vijftig -- en tegen de grond te smijten. Maar de herinnering aan wat ik al had gevoeld, waarschijnlijk niet het ergste wat zij konden doen, en de belofte van eerbied die ik hun had gegeven -- zo vatte ik mijn onderdanige houding op -- verdreef die gedachten spoedig. Bovendien achtte ik mij thans gebonden door de wetten van gastvrijheid aan een volk dat mij met zoveel kosten en pracht had onthaald. Toch kon ik in gedachten niet genoeg verwonderen over de stoutmoedigheid van deze kleine stervelingen, die het waagden op mijn lichaam te klimmen en te lopen terwijl een van mijn handen vrij was, zonder te beven voor zo'n reusachtig schepsel als ik voor hen moest lijken. Na een tijd, toen zij zagen dat ik niet meer om eten vroeg, verscheen een hooggeplaatst persoon uit naam van Zijne Keizerlijke Majesteit. Zijne Excellentie beklom de wreef van mijn rechterbeen en liep naar mijn gezicht toe met een tiental volgelingen; hij toonde zijn volmacht met het koninklijk zegel,

hield die vlak voor mijn ogen en sprak ongeveer tien minuten zonder enige boosheid, maar met vaste vastberadenheid, vaak vooruit wijzend -- zoals ik later vernam, naar de hoofdstad, op een halve mijl afstand; daarheen had de keizer in raad besloten dat ik moest worden gebracht. Ik antwoordde kort, maar tevergeefs, en maakte met mijn vrije hand een gebaar naar de andere (boven zijn hoofd uit om hem of zijn gevolg niet te kwetsen), vervolgens naar mijn hoofd en lichaam, om mijn vrijheid te vragen. Hij begreep mij goed genoeg; hij schudde zijn hoofd ten teken van afkeuring en hief zijn hand op om aan te duiden dat ik als gevangene moest worden vervoerd. Toch gaf hij andere tekens dat ik genoeg te eten en te drinken zou krijgen en goed behandeld zou worden.

Daarop dacht ik er opnieuw aan mijn banden te verbreken; maar toen ik de pijn van hun pijlen op gezicht en handen voelde -- die vol blaren zaten en waaraan nog vele pijlen staken -- en zag dat het aantal vijanden toenam, gaf ik te kennen dat zij met mij mochten doen wat zij wilden. De hurgo en zijn gevolg trokken zich daarop terug, met veel hoffelijkheid en opgewekte gezichten. Kort daarna hoorde ik een algemene kreet met herhaalde Peplom selan; ik voelde talrijke mensen aan mijn linkerkant de touwen zodanig losmaken dat ik mij op mijn rechterzij kon draaien en mijn behoefte kon doen; dat deed ik rijkelijk, tot grote verbazing van het volk. Zij hadden mijn beweging geraden, maakten haastig plaats links en rechts om de stortvloed te ontwijken, die met veel geraas en geweld uit mij kwam. Maar daarvoor hadden zij mijn gezicht en beide handen al ingesmeerd met een zalf die aangenaam rook en binnen enkele minuten alle pijn van de pijlen wegnam. Deze omstandigheden, samen met de versterking die ik had gekregen van hun voedzame spijs en drank, maakten mij slaperig. Ik sliep naar men mij later verzekerde ongeveer acht uur; dat verbaast mij niet, want de artsen hadden op last van de keizer een slaapdrank gemengd in de wijnvaten. Het schijnt dat zodra men mij slapend op de grond had ontdekt na mijn landing, de keizer dadelijk bericht kreeg en in raad besloot dat ik op de wijze die ik beschreef zou worden vastgebonden (hetgeen 's nachts gebeurde terwijl ik sliep); dat mij overvloedig eten en drinken zou worden gebracht en een werktuig zou worden klaargemaakt om mij naar de hoofdstad te vervoeren.

Deze beslissing mag stoutmoedig en gevaarlijk lijken en zou, naar ik zeker weet, door geen vorst in Europa in een dergelijk geval worden nagevolgd. Toch acht ik haar uiterst verstandig en tevens edelmoedig; hadden deze mensen geprobeerd mij slapend met speren en pijlen te doden, dan zou ik bij de eerste pijn zijn ontwaakt; die zou mijn

woede en kracht zodanig hebben opgewekt dat ik de touwen had kunnen verbreken; daarna hadden zij geen verweer gehad en geen genade mogen verwachten.

Deze mensen zijn uitstekende wiskundigen en hebben door de steun en aanmoediging van de keizer, een vermaard beschermer der wetenschappen, grote volmaaktheid bereikt in de werktuigkunde. Deze vorst bezit verscheidene machines op wielen voor het vervoer van bomen en andere zware lasten. Hij bouwt zijn grootste oorlogsschepen, sommige negen voet lang, vaak in de bossen waar het hout groeit, en laat ze met zulke werktuigen drieof vierhonderd el naar zee brengen. Vijfhonderd timmerlieden en ingenieurs werden onmiddellijk aan het werk gezet om het grootste werktuig dat zij hadden gereed te maken. Het was een houten raamwerk, drie duim boven de grond verheven, ongeveer zeven voet lang en vier breed, rijdend op tweeëntwintig wielen. Het geschreeuw dat ik hoorde kwam van de aankomst van dit werktuig, dat vier uur na mijn landing was vertrokken. Het werd evenwijdig aan mij gebracht terwijl ik lag. De grootste moeilijkheid was mij in dat voertuig te tillen en vast te zetten. Er werden tachtig palen van een voet hoog opgericht; daaraan werden zeer sterke touwen, zo dik als pakgaren, met haken bevestigd aan vele banden die de werklieden om mijn hals, handen, lichaam en benen hadden gelegd. Negenhonderd van de sterkste mannen trokken aan die touwen met talrijke katrollen aan de palen; zo werd ik in minder dan drie uur opgetild en in het werktuig gelegd en stevig vastgebonden. Dit alles werd mij verteld; want tijdens de werkzaamheden lag ik in diepe slaap door de slaapdrank die in mijn drank was gemengd. Vijftienhonderd van des keizers grootste paarden, elk ongeveer viereneenhalf duim hoog, werden aangespannen om mij naar de hoofdstad te trekken, die, zoals ik zei, een halve mijl verderop lag.

Ongeveer vier uur na het begin van onze tocht werd ik gewekt door een bespottelijk voorval. Het voertuig stond even stil om iets te herstellen dat niet in orde was; twee of drie jonge inboorlingen waren nieuwsgierig hoe ik eruitzag in mijn slaap. Zij klommen in het werktuig en slopen zachtjes naar mijn gezicht; een van hen, een officier van de wacht, stak de punt van zijn halve piek diep in mijn linker neusgat, wat mijn neus kietelde als een strohalm en mij hevig deed niezen. Zij slopen ongemerkt weg; pas drie weken later vernam ik de oorzaak van mijn plotseling ontwaken. Wij trokken de rest van de dag verder, rustten 's nachts met vijfhonderd wachtposten aan weerszijden van mij, de helft met fakkels, de helft met boog en pijlen, gereed om te schieten zodra ik mij bewoog. De

volgende morgen bij zonsopgang zetten wij de tocht voort en bereikten tegen het middaguur op tweehonderd el van de stadspoorten. De keizer en zijn gehele hof kwamen ons tegemoet; maar zijn voornaamste raadsheren lieten Zijne Majesteit onder geen beding toe zijn persoon in gevaar te brengen door op mijn lichaam te klimmen. Op de plaats waar het voertuig stilhield stond een oude tempel, de grootste van het hele koninkrijk; die was enige jaren tevoren door een onnatuurlijke moord ontheiligd en gold daarom, naar de ijver van dit volk, als onrein; zij werd voor algemeen gebruik aangewend en al het sieraad en meubilair was weggehaald. In dit gebouw zou ik worden ondergebracht. De grote poort aan de noordkant was ongeveer vier voet hoog en bijna twee voet breed; ik kon er gemakkelijk door kruipen. Aan weerszijden van de poort zat een klein venster, niet meer dan zes duim boven de grond. Door het linker venster voerde des konings smid eenennegentig kettingen naar binnen, als die waaraan in Europa dames hun horloge dragen, en bijna even zwaar; die werden met zesendertig hangsloten aan mijn linkerbeen vastgemaakt. Tegenover de tempel, aan de overkant van de grote weg, op twintig voet afstand, stond een toren van minstens vijf voet hoog. Daar beklom de keizer met vele voorname edelen de hoogte om mij te kunnen bekijken, zoals men mij vertelde; ik kon hen zelf niet zien. Men schatte dat meer dan honderdduizend inwoners de stad uit kwamen voor hetzelfde doel; ondanks mijn bewakers geloof ik dat er op verschillende tijden niet minder dan tienduizend op mijn lichaam klommen met behulp van ladders. Maar spoedig verscheen een proclamatie die dit op straffe des doods verbood. Toen de werklieden zagen dat ik onmogelijk los kon breken, sneden zij alle touwen door die mij bonden. Ik richtte mij op met een even droeve stemming als ooit in mijn leven. Maar het geschreeuw en de verbazing van het volk toen zij mij zagen opstaan en lopen, laat zich niet beschrijven. De kettingen aan mijn linkerbeen waren ongeveer twee el lang; zij gaven mij niet alleen de vrijheid om in een halve cirkel heen en weer te lopen, maar, omdat zij binnen vier duim van de poort waren bevestigd, kon ik ook naar binnen kruipen en op volle lengte in de tempel liggen.

Hoofdstuk 2

De keizer van Lilliput komt, vergezeld van verscheidene edelen, de schrijver in zijn gevangenschap bezichtigen. Beschrijving van de persoon en kleding van de keizer. Geleerde mannen worden aangesteld om de schrijver hun taal te leren. Hij wint genegenheid door zijn milde aard. Zijn zakken worden doorzocht en zijn zwaard en pistolen worden hem afgenomen.

Toen ik eenmaal overeind stond, keek ik om mij heen en moet ik bekennen dat ik nooit een boeiender aanblik heb gezien. Het landschap leek één doorlopende tuin; de omheinde velden, meestal veertig voet in het vierkant, deden denken aan bloembedden. Tussen die velden lagen bossen van een halve morgen, en de hoogste bomen reikten, voor zover ik kon oordelen, niet hoger dan zeven voet. Aan mijn linkerhand lag de stad, die eruitzag als een beschilderd toneeldecor uit een schouwburg. Ik had al urenlang hevige aandrang van de natuur; geen wonder, want het was bijna twee dagen geleden dat ik mij voor het laatst had ontlast. Tussen haast en schaamte zat ik in grote verlegenheid. Het beste wat ik kon bedenken was in mijn huis te kruipen, wat ik dan ook deed. Ik sloot de poort achter mij, liep zo ver als mijn ketting het toeliet en loste de last die mij kwelde. Het is de enige keer geweest dat ik mij aan zo'n onwelriekende daad schuldig maakte. Ik hoop dat de welwillende lezer mij dit zal vergeven wanneer hij mijn toestand rustig en onpartijdig overweegt en de nood waarin ik verkeerde. Voortaan zorgde ik ervoor dat ik, zodra ik opstond, mijn behoefte in de open lucht deed, aan het uiterste einde van mijn keten. Elke morgen, voor er bezoek kwam, lieten twee daartoe aangestelde bedienden de ergerlijke resten in kruiwagens wegvoeren. Ik zou niet zo lang bij dit voorval stilstaan -- dat misschien op het eerste gezicht onbelangrijk lijkt -- als ik niet had gemeend mijn naam op het punt van reinheid tegenover de wereld te moeten verdedigen. Sommigen van mijn kwaadsprekers, zo hoor ik, hebben juist dit en andere voorvallen aangegrepen om die in twijfel te trekken.

Toen deze zaak achter de rug was, kwam ik weer naar buiten om frisse lucht te happen. De keizer was al van de toren afgedaald en naderde te paard; dat had hem bijna duur te staan gekomen. Zijn rijdier, hoe goed afgericht ook, schrok van het schouwspel alsof een berg zich bewoog: het steigerde op zijn achterbenen. Maar de vorst, een uitmuntend ruiter, bleef in het zadel tot zijn gevolg toesnelde, het bit greep en hem de tijd gaf af te stijgen. Toen hij te voet stond, bekeek hij mij met grote bewondering, maar bleef buiten het bereik van mijn ketting. Hij gelastte zijn koks en schenkers -- die al gereed stonden -- mij spijs en drank toe te brengen; zij duwden die in soort wagentjes op wielen tot ik erbij kon. Ik nam de wagentjes aan en ledigde ze spoedig: twintig waren gevuld met vlees, tien met drank. Van het vlees nam ik twee of drie flinke happen per wagentje; de drank uit tien vaten -- in aarden kruiken -- goot ik in één vat en dronk dat in één teug leeg, en zo met de rest. De keizerin en de jonge prinsen en prinsessen van koninklijken bloede, vergezeld van vele dames, zaten op enige afstand in hun draagstoelen. Na het voorval met het paard van de keizer stapten zij uit en kwamen naderbij. Nu zal ik zijn persoon beschrijven. Hij is bijna een nagelbreedte langer dan wie ook van zijn hof; dat alleen al boezemt ontzag in bij de toeschouwers. Zijn gelaatstrekken zijn krachtig en mannelijk, met een Oostenrijkse lip en een gebogen neus; zijn huid olijkleurig, zijn houding rechtop, zijn lichaam en ledematen goed geproportioneerd; al zijn bewegingen zijn sierlijk en zijn voorkomen majesteitelijk. Hij was toen voorbij zijn bloei, achtentwintig jaar en driekwart oud, waarvan hij er bijna zeven in groot geluk en meestal zegevierend had geregeerd. Om hem beter te kunnen zien, ging ik op mijn zij liggen zodat mijn gezicht evenwijdig aan het zijne was; hij stond niet meer dan drie el van mij vandaan. Later heb ik hem vaak in mijn hand gehouden, zodat ik niet kan misleid zijn in mijn beschrijving. Zijn kleding was eenvoudig en sober, half Aziatisch, half Europees; op zijn hoofd droeg hij een lichte gouden helm met edelstenen en een pluim op de kam. Hij hield zijn zwaard getrokken in de hand, gereed om zich te verdedigen mocht ik losbreken; het was bijna drie duim lang, gevest en schede van goud met diamanten bezet. Zijn stem klonk schrill maar helder en duidelijk verstaanbaar; ik hoorde hem goed toen ik rechtop stond. De dames en hovelingen waren allen schitterend gekleed; de plek waar zij stonden leek op een uitgespreide rok, geborduurd met gouden zilverfiguren. Zijne Keizerlijke Majesteit sprak vaak tot mij en ik gaf antwoord, maar wij verstonden geen van beiden een woord. Er waren enkele priesters en rechtsgeleerden bij (zo meende ik althans uit hun kleding), die bevel kregen tot mij te spreken. Ik richtte mij tot hen in alle talen die ik ook

maar enigszins machtig was: Hoogen Laagduits, Latijn, Frans, Spaans, Italiaans en Lingua Franca -- alles tevergeefs. Na ongeveer twee uur trok het hof zich terug. Ik bleef achter met een sterke wacht om te voorkomen dat het gepeupel -- nieuwsgierig en waarschijnlijk kwaadaardig -- te dichtbij zou komen. Sommigen waren zo brutaal pijlen op mij af te schieten terwijl ik bij de deur van mijn huis op de grond zat; een miste ternauwernood mijn linkeroog. De kolonel liet zes van de aanstichters grijpen en vond geen passender straf dan hen gebonden in mijn handen te leveren. Enkele soldaten duwden hen met de kolf van hun piek in mijn bereik. Ik nam ze allen in mijn rechterhand, stopte er vijf in mijn jaszak en deed alsof ik de zesde levend zou opeten. De arme kerel gilte vreselijk; de kolonel en zijn officieren waren doodsbang, vooral toen ik mijn zakmes tevoorschijn haalde. Maar ik stelde hen gerust: ik keek vriendelijk, sneed meteen de touwen door en zette hem zacht op de grond; hij rende weg. Met de anderen deed ik hetzelfde, één voor één uit mijn zak halend. Zowel soldaten als volk waren verrukt over dit blijk van mijn goedertierenheid, wat aan het hof zeer in mijn voordeel werd uitgelegd. Tegen de avond kroop ik met enige moeite mijn huis in, waar ik op de grond lag; dat deed ik nog wel veertien dagen. In die tijd gelastte de keizer een bed voor mij gereed te maken. Zeshonderd bedden van normaal formaat werden in wagens aangevoerd en in mijn huis in elkaar gezet; honderdvijftig bedden aan elkaar genaaid vormden breedte en lengte, en daarvan vier lagen over elkaar. Toch beschermden ze mij maar matig tegen de hardheid van de gladde stenen vloer. Op dezelfde schaal leverden zij lakens, dekens en spreien, genoeg voor iemand die al zo lang aan ontberingen gewend was. Toen het nieuws van mijn aankomst zich door het rijk verspreidde, kwamen er ontelbare rijke, luie en nieuwsgierige mensen kijken; de dorpen raakten bijna leeg en landbouw en huishouding dreigden ernstig te lijden. Daarom vaardigde Zijne Majesteit verscheidene proclamaties en staatsbevelen uit om dit ongemak te keren. Wie mij al had gezien moest naar huis terugkeren en niet dichterbij dan vijftig el van mijn huis komen zonder verlof van het hof; zo verdienden de staatssecretarissen aanzienlijke gelden.

Ondertussen hield de keizer herhaaldelijk raad over wat met mij moest gebeuren. Later verzekerde een bijzondere vriend -- een hooggeplaatst persoon die alles wist -- mij dat het hof in grote verlegenheid zat. Men vreesde dat ik los zou breken; dat mijn voeding te kostbaar zou zijn en hongersnood zou veroorzaken. Sommigen wilden mij laten verhongeren of met vergiftigde pijlen in gezicht en handen doden; maar dan zou de stank

van zo groot een lijk pest kunnen brengen in de hoofdstad en misschien over het hele rijk. Te midden van die beraadslagingen meldden zich enkele legerofficieren aan de deur van de grote raadzaal; twee van hen werden binnengelaten en deden verslag van mijn gedrag tegenover de zes misdadigers. Dat maakte zo'n gunstige indruk op de keizer en de gehele raad dat er een keizerlijk besluit uitging; alle dorpen binnen negenhonderd el van de stad moesten elke morgen zes ossen, veertig schapen en ander voedsel leveren voor mijn onderhoud, benevens brood, wijn en andere dranken in evenredige hoeveelheid. Voor de betaling daarvan gaf de keizer assignaties op zijn schatkist -- want deze vorst leeft hoofdzakelijk van zijn eigen domeinen en heft zelden, behalve bij grote gelegenheden, belastingen van zijn onderdanen, die in zijn oorlogen op eigen kosten moeten dienen. Er werd ook een huishouding ingesteld van zeshonderd personen die mij moesten bedienen; zij kregen kostgeld en er werden tenten voor hen opgezet aan weerszijden van mijn deur. Voorts gelastte men driehonderd kleermakers een kostuum naar landsgebruik voor mij te maken; zes van des keizers grootste geleerden moesten mij de taal leren; en ten slotte moesten des keizers paarden en die van de adel en de wacht vaak in mijn bijzijn geoefend worden om aan mij te wennen. Al deze bevelen werden stipt uitgevoerd. Binnen ongeveer drie weken boekte ik grote vorderingen in hun taal. In die tijd kwam de keizer dikwijls bij mij op bezoek en hielp hij mijn leraren met genoeg. Wij begonnen al enigszins met elkaar te spreken. De eerste woorden die ik leerde waren om te vragen of hij mij mijn vrijheid wilde schenken; dat herhaalde ik dagelijks op mijn knieën. Zijn antwoord, voor zover ik het begreep, luidde dat dit tijd zou vergen en niet zonder raadpleging van zijn raad kon gebeuren; eerst moest ik *lumos kelmin pesso desmar lon emposo* -- dat wil zeggen een vrede zweren met hem en zijn rijk. Intussen zou ik met alle vriendelijkheid behandeld worden. Hij raadde mij aan door geduld en gepast gedrag de gunst van hem en zijn onderdanen te winnen. Hij vroeg mij niet kwalijk te nemen dat hij bepaalde ambtenaren zou bevelen mij te doorzoeken; waarschijnlijk droeg ik wapens bij mij die, gezien mijn reusachtige omvang, gevaarlijk moesten zijn. Ik zei dat Zijne Majesteit tevreden kon zijn; ik was bereid mij uit te kleden en mijn zakken voor hem leeg te maken. Dat zei ik deels in woorden, deels met gebaren. Hij antwoordde dat de wetten van het rijk voorschreven dat twee ambtenaren mij moesten doorzoeken; hij wist dat dit niet zonder mijn toestemming en hulp kon gebeuren en had zo'n goed vertrouwen in mijn edelmoedigheid en rechtvaardigheid dat hij hun personen in mijn handen durfde toevertrouwen. Wat zij mij afnamen zou worden teruggegeven als ik het

land verliet, of vergoed naar de waarde die ik erop stelde. Ik nam de twee ambtenaren in mijn handen, stopte ze eerst in mijn jaszakken en vervolgens in alle andere zakken, behalve mijn twee horlogezakken en een geheime zak die ik niet wilde laten doorzoeken; daarin zaten enkele kleine zaken die voor niemand anders dan mijzelf van belang waren. In een van die horlogezakken zat een zilveren horloge, in de andere een kleine beurs met goud. Deze heren hadden pen, inkt en papier bij zich en maakten een nauwkeurige inventaris van alles wat zij zagen. Toen zij klaar waren, vroegen zij mij hen neer te zetten zodat zij de lijst aan de keizer konden overhandigen. Die inventaris heb ik later in het Engels vertaald en luidt woord voor woord als volgt: "Ten eerste: In de rechter jaszak van de grote mensenberg" (want zo vertaal ik quinbus flestrin) "vonden wij na de strengste doorzoeking slechts één groot stuk ruw laken, groot genoeg om als voetkleed te dienen in de grootste staatszaal van Uwe Majesteit. In de linker zak zagen wij een enorme zilveren kist met een deksel van hetzelfde metaal, die wij, de zoekers, niet konden optillen. Wij verzochten haar te openen; een van ons stapte erin en stond tot halverwege zijn been in een soort stof; daarvan vloog ons iets in het gezicht zodat wij beiden herhaaldelijk moesten niezen. In zijn rechter vestzak vonden wij een reusachtig pak dunne witte bladen, over elkaar gevouwen, ter grootte van drie mannen, vastgebonden met een sterke kabel en gemerkt met zwarte tekens; wij menen nederig dat dit geschriften zijn, waarbij elke letter bijna half zo groot is als onze handpalm. In de linker zat een soort werktuig met aan de achterkant twintig lange staven, gelijkend op de palissaden voor Uwe Majesteits hof; wij vermoeden dat de mensenberg daarmee zijn hoofd kamt, want wij wilden hem niet altijd met vragen lastigvallen, daar het ons grote moeite kostte hem te doen begrijpen. In de grote zak aan de rechterkant van zijn middelste bedekking" (zo vertaal ik ranfulo, waarmee zij mijn broek bedoelden) "zagen wij een holle ijzeren zuil ter lengte van een man, vast aan een sterk stuk hout groter dan de zuil zelf; aan één kant staken grote stukken ijzer uit in vreemde vormen, waarvan wij de betekenis niet kennen. In de linker zak een ander werktuig van dezelfde soort. In de kleinere zak rechts zaten verscheidene ronde platte stukken wit en rood metaal van verschillende grootte; sommige witte, die op zilver leken, waren zo groot en zwaar dat mijn makker en ik ze nauwelijks konden optillen. In de linker zak twee zwarte zuilen van onregelmatige vorm; wij konden met moeite hun bovenkant bereiken terwijl wij op de bodem van zijn zak stonden. De ene was geheel gesloten en leek één geheel; aan het bovineinde van de andere zat een witte ronde stof, ongeveer tweemaal zo groot als ons hoofd. In elk van deze was een

reusachtige stalen plaat opgesloten; op ons bevel dwongen wij hem die te tonen, omdat wij vreesden dat het gevaarlijke werktuigen waren. Hij haalde ze uit hun omhulsels en zei dat hij in zijn land met de ene zijn baard schoor en met de andere zijn vlees sneed. Er waren twee zakken die wij niet konden binnengaan; hij noemde ze zijn fobs; het waren twee grote openingen in de bovenkant van zijn middelste bedekking, dichtgedrukt door de druk van zijn buik. Uit de rechter fob hing een grote zilveren ketting met aan het einde een wonderlijk werktuig. Wij verzochten hem te tonen wat eraan hing; het bleek een bol, half zilver, half van doorzichtig metaal; aan de doorzichtige kant zagen wij vreemde cirkelvormige tekens, die wij meenden te kunnen aanraken tot wij merkten dat onze vingers werden tegengehouden door de heldere stof. Hij stopte dit werktuig in onze oren; het maakte een aanhoudend geluid als van een watermolen. Wij vermoeden dat het een onbekend dier is of de god die hij aanbidt; wij neigen tot het laatste, omdat hij ons verzekerde (voor zover wij hem begrepen, want hij sprak zeer gebrekkig) dat hij zelden iets deed zonder het te raadplegen. Hij noemde het zijn orakel en zei dat het de tijd aangaf voor elke handeling in zijn leven. Uit de linker fob haalde hij een net, bijna groot genoeg voor een visser, maar ingericht om te openen en te sluiten als een beurs en voor hetzelfde doel gebruikt; daarin zaten verscheidene zware stukken geel metaal, die, als het echt goud is, van onschatbare waarde moeten zijn. "Zo hebben wij, in gehoorzaamheid aan Uwe Majesteits bevelen, al zijn zakken zorgvuldig doorzocht. Wij merkten een gordel om zijn middel, gemaakt van de huid van een reusachtig dier; daaraan hing links een zwaard ter lengte van vijf mannen, en rechts een tas of buidel in twee vakken, elk groot genoeg voor drie van Uwe Majesteits onderdanen. In het ene vak zaten verscheidene bollen van zeer zwaar metaal, ter grootte van ons hoofd en zo zwaar dat een sterke hand ze moest optillen; het andere bevatte een hoop zwarte korrels, niet groot of zwaar, want wij konden er meer dan vijftig in onze handpalm houden. "Dit is een nauwkeurige inventaris van wat wij aantreffen aan het lichaam van de mensenberg, die ons met grote hoffelijkheid en eerbied voor Uwe Majesteits last behandelde. Getekend en gezegeld op de vierde dag van de negentachtigste maan van Uwe Majesteits gelukkige regering.

Clefrin Frellock, Marsi Frellock."

Toen deze lijst aan de keizer was voorgelezen, verzocht hij mij op zeer zachte toon al die voorwerpen af te staan. Eerst vroeg hij om mijn sabel, die ik met schede en al tevoorschijn haalde. Ondertussen gelastte hij drieduizend van zijn keurtroepen -- die hem

vergezelden -- mij op afstand te omsingelen met boog en pijl gereed om te schieten; ik merkte dat niet, want mijn ogen waren geheel op Zijne Majesteit gericht. Vervolgens verzocht hij mij de sabel te trekken; hoewel hij door het zeewater enig roest had, glansde hij op de meeste plaatsen nog fel. Zodra ik dat deed, slaakten alle troepen een kreet van schrik en verbazing; de zon scheen helder en de weerspiegeling verblindde hun ogen terwijl ik het zwaard heen en weer zwaaide. Zijne Majesteit, een hoogst edelmoedig vorst, toonde minder vrees dan ik had verwacht: hij gelastte mij het zwaard in de schede te steken en het zo zacht mogelijk op de grond te werpen, ongeveer zes voet van het einde van mijn ketting. Vervolgens vroeg hij om een van de holle ijzeren zuilen -- waarmee hij mijn zakpistolen bedoelde. Ik haalde er een tevoorschijn en trachtte hem zo goed mogelijk de werking uit te leggen. Ik laadde hem alleen met kruit -- dat door de dichte sluiting van mijn buidel droog was gebleven in zee, een voorzorg die alle verstandige zeelieden nemen -- en waarschuwde de keizer niet te schrikken; toen schoot ik in de lucht. De verbazing was hier veel groter dan bij het zwaard. Honderden vielen neer alsof zij dood waren; zelfs de keizer, hoewel hij standhield, was geruime tijd van zijn stuk. Ik gaf beide pistolen af op dezelfde wijze als het zwaard, vervolgens mijn kruiden kogeltas, met het verzoek het kruit van vuur te vrijwaren, want het zou bij de kleinste vonk ontbranden en zijn keizerlijk paleis de lucht in blazen. Ook gaf ik mijn horloge af, dat de keizer zeer nieuwsgierig maakte; hij gelastte twee van zijn langste lijfwachten het op een stok op hun schouders te dragen, zoals bierdragers in Engeland een vat doen. Hij verbaasde zich over het aanhoudende geluid en de beweging van de wijzer, die hij duidelijk zag -- hun gezichtsvermogen is veel scherper dan het onze. Hij vroeg zijn geleerden ernaar; hun meningen waren zeer verschillend en vergezocht, zoals de lezer zich wel kan voorstellen zonder dat ik ze herhaal; al kon ik ze niet volkomen begrijpen. Daarna gaf ik mijn zilveren kopergeld af, mijn beurs met negen grote goudstukken en enkele kleinere, mijn mes en scheermes, mijn kam en zilveren snuifdoos, mijn zakdoek en dagboek. Mijn sabel, pistolen en kruit werden in wagens naar des keizers magazijnen gebracht; de rest kreeg ik terug. Zoals ik al opmerkte, was er één geheime zak die hun doorzoeking ontging; daarin zaten een bril (die ik soms draag vanwege zwakke ogen), een zakverrekijker en enkele andere kleine gemakken. Omdat die voor de keizer geen betekenis hadden, achtte ik mij niet verplicht ze prijs te geven; bovendien vreesde ik dat zij verloren of bedorven zouden raken als ik ze uit handen gaf.